

تاریخ گزیده:

ص

☐	☐
☐	☐
☐	☐

☐	☐
☐	☐
☐	☐

☐	☐
--------------------------	--------------------------

1. هر یک از کتاب‌های زیر اثر کیست؟ (5/1) مرصاد العباد:
2. درستی و نادرستی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (2)

غ

الف. تغییر مرکز ادبی و سیاسی از خراسان به عراق عجم یکی از موارد تغییر سبک در قرن ششم هجری است.
ب. فخرالدین عراقی کتاب «لمعات» را در قالب نظم و نثر و در بیان مسائل اخلاقی نوشته است.
پ. شمس قیس رازی، کتاب «المعجم» را در علم عروض، قافیه و بدیع با نثری مصنوع نوشته است.
ت. جامی، «بهارستان» را به تقلید از «گلستان» نوشت و «نفحات الانس» را به شیوهی «مخزن‌الاسرار نظامی سرود»

ث. سلمان ساوجی دارای قصایدی در سبک عراقی است و مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوهی نظامی سرود.
ج. ملاحسین واعظ کاشفی کتاب «کلیه و دمنه» را به انشای خود بازگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.
ح. کاربرد «اندر» به جای «در» و «ابا» به جای «با» از ویژگی‌های سبک عراقی است.
خ. در دوره‌ی سبک عراقی برخی نویسندگان، کتاب‌های ساده را به نثر فنی بازنویسی کرده‌اند.

3. جاهای خالی را با واژه‌ها و عبارتهای مناسب پر کنید. (2/5)

الف. لغات فارسی اصیل در سبک عراقی به کار می‌رود.
ب. قدیمی‌ترین کتاب تاریخی که درباره‌ی تیمور نوشته شده است نام دارد.
پ. در جمله‌ی «سحرگاه دیروز حوض به سبب سرمای زیاد یخ زد.» واژه‌ی در معنای مجازی به کار رفته است و قرینه‌ی آن است.
ت. حافظ با تلیق و غزل فارسی را به کمال رسانید.

ث. اقدام مهم فرهنگی خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است که در حکم یک دانشگاه است.
ج. کتاب تاریخ جهانگشا اثر و به نثر نوشته شده است.
ح. عبید زاکانی در منظومه‌ی تمثیلی ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه‌ی طنز و تمثیل بیان کرده است.

4. در هر یک از ابیات زیر چه آرایه‌ای به کار رفته است؟ (1)

الف. دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
ب. حریر باورم از شعله‌ی ندامت سوخت که بر کویر عطشناک نیستم چون ابر

5. در بیت زیر واژه‌ی مجاز را مشخص نمایید. آن واژه مجاز از چیست؟ قرینه‌ی آن را نیز مشخص کنید. (1/5)

سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم وزین درخت همین میوه‌ی غم است برم

6. مشابه، وجه شبه و مشابه‌به را در تشبیه موجود در بیت زیر مشخص کنید. (1/5)

مانند پنبه‌دانه که در پنبه تعبیه است اجرام کوه‌هاست در میان برف

7. با خوانش درست ابیات، پایه‌های آوایی، خوشه‌های هجایی و وزن ادبیات زیر را بنویسید.

هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد هر که محرابش تو باشی، سر ز خلوت برنیارد

(2)

	پایه‌های آوایی
	خوشه‌های هجایی
	وزن

چه خوش صیدِ دلم کردی، بنام چشمِ مستت را که کس آهویِ وحشی را از این خوش‌تر نمی‌گیرد (2)

				پایه‌های آوایی
				خوشه‌های هجایی
				وزن

بضاعت نیاوردم الا امید خدایا ز عفوم مکن ناامید (2)

				پایه‌های آوایی
				خوشه‌های هجایی
				وزن

8. نام عروضی هر یک از ارکان زیر را بنویسید. (2)

- U - : - - U - : - - UU : - UU -

9. شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

آن یکی آمد در یاری بزد گفت یارش: «کیستی ای معتمد؟»
 گفت من؛ گفتش «بروهنگام نیست» بر چنین خوانی مقام خام نیست
 خام را جز آتش هجر و فراق کی پزد کی وا رهند از نفاق؟
 رفت آن مسکین و سالی در سفر در فراق دوست سوزید از شرر
 پخته شد آن سوخته؛ پس بازگشت باز گرد خانه انباز گشت
 حلقه زد بر در به صد ترس و ادب تا بنجهد بی‌ادب لفظی ز لب
 بانگ زد یارش که «بردر کیست آن؟» گفت «بر در هم تویی ای دلستان»

مثنوی معنوی مولوی

الف. دو مورد از ویژگی‌های زبانی آن را بنویسید. 1

ب. دو مورد از ویژگی‌های فکری آن را بنویسید. 1

ج. دو مورد از ویژگی‌های ادبی آن را بنویسید. 1

www.my-dars.ir

پاسخ به نمونه سوال امتحانی علوم و فنون ۲، مدرسه محمد مصباح شیرازی - زابل - فاعله زرد زری و انجمنی حقیق دانشگاه خواننده

۱. مرصاد العباد، نجم الدین رازی (نجم راب) تاریخ زریه: محمد الله مستوفی

۲. الف اغ ب اغ و لغات را برای بیان سیر و سلوک عارفانه نوشته است. پیمبر اغ و نقطه تقدم کتب به شرح مضموع است. ت اغ و تحت الاغس را به شیوه تذکره الاوری اظهار نوشت.

ث اغ ص اغ ص ح اغ و در این دوره و سبک در در حال جان زین شدن با اندر است و اندر و کلمه ای مثل اینها از دیگر کتب سبک فراموشی است نه عراجه!

خ اغ و در این دوره کتب بهر و مکتب را به زبان ساده به نثر نویسی می کردند.

۳. الف انجم

ب اغ طفر نامه شامی

ج اغ حوض و بیخ زد

ت اغ عشق و عرفان

ث اغ تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز

ج اغ عطا ملک جوینی، مضموع و دستور

خ اغ موش در بر

۴.

الف) در این بیت واژه عالم مجاز فرم عالم است.

ب) حریر بادور، شعله نداشت: تشبیه - (فغانه تشبیه!)

۵. واژه "سر" در اینجا مجاز است. سپید سرد قرینه فاست. زری موی سر سپیدی نمودن سر. در اینجا سر

مجاز موی سر است.

۶. تشبیه: اجرام کوه ها تشبیه به: نیمه دانگ کرد وجه تشبیه: در میان برف تشبیه تشبیه است.

پایه های اولی : هر که چیزی دوست دارد جان و دل بروی دارد هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت بر نیارد

هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر او است
هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت بر نیارد

خوشه های مجلی : - - - u - / - - - u - / - - - u - / - - - u -
- - - u - / - - - u - / - - - u - / - - - u -

وزن : فاعلاتن ، فاعلاتن ، فاعلاتن ، فاعلاتن

چه خوش صیددم کردی بنام چشم بستند
که کس آهوی دوشی لاریس خوشتر نمی گیرد

پایه های اولی : چه خوش صید دیدم کردی اب نام چشم بستند
که کس آهوی دوشی را از این خوشتر نمی گیرد
ازین به تر این می ییارد

خوشه های مجلی : - - - u - / - - - u - / - - - u - / - - - u -
- - - u - / - - - u - / - - - u - / - - - u -

وزن : فاعلین ، فاعلین ، فاعلین ، فاعلین

نصبت نیوردم لالا مید
خدایاز غنوم مکن نارید

پایه های ادبی: بِ فاعلت اَنْ یا فِعْد اَدید لاءِ مید
نُخ را یا اِز غنوم اَم مکن نا اُمید

خوشه های مجازی
-U / --U / --U / --U / --U
-U / --U / --U / --U / --U

وزن: فَعولن ، مَفْعولن ، فَعولن ، مَفْعولن

۱. --U : مستغنون ، --U : فاعلاتن ، --UU : مفعلاتن ، --UU : مفعولن

۹. الف (ایم شین لغات فارسی اصل وجود لغات عربی چون: معتمد، تفاق و مسکین
۲- جایگزین شدن واژه دریجی اند (در فراق دوست سوزید از سرر)

ب اتمشوق تعالی است. ۲- فراق دوری از دوست

ج ۱- آتش حجر، آتش فراق، لغانه تسبیحی ۲- قالب شعر مستوفی است.

موتی و مزید سید!

تهدیه سده توسط: فاطمه زهرا زنجویی و حقیق دانشگاه خوارزمی

www.my-dars.ir